

İç Basında Tıp ve Sağlık Sorunları

SEVİNSEK Mİ?
Yatırımcıların...
açıklayacağım.

Demirel'e makam arabası verilecek

kalışının öyküsü...

HER İLE MUTLU HEDİYEMİZ VAR

CİFTE SANSINIZ VAR
1. SANS: DOĞAN OTOMOBİL

Halk'a Tercüme

GÜNEŞ

Cumhuriyet

dönüşünde "55 yaş" için ipucu verdi
li geç emeklilik

İş Aleminde MilliyeT
TAMAM MI
alk Gazetesi

Özal'ın, Alman ve İtalyan bapishanelerini

DÖNÜŞÜMÜZ

MilliyeT

İş Aleminde MilliyeT
TAMAM MI
alk Gazetesi

Univariyete hazırlanmış İKİGİR DERSANESİ

GENEL SAĞLIK SİGORTASI

"Dünya sağlık konusu, özel sigorta, sosyal sigorta konumunu aşip ulusal sigorta dönemine girmiştir. Bu da genel sağlık sigortasının, primsiz, yalnız vergi yoluyla ulusal sağlık hizmetine dönüştürülmesiyle gerçekleştirilir." Av. Dr. Tenur Koyuncuoğlu'nun 9 temmuz tarihli Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan "Genel Sağlık Sigortası" başlıklı yazısında, Meclise sunulan, beş yıllık planda yer alan konuya açıklık getirilmektedir.

Yazın Getirdikleri

Temmuz ayında havaların ani ısınması sağlık yönünden olumsuz etkiler yarattı. 24 temmuz günü Milliyet gazetesinden şu bilgileri edindik.

Hava sıcaklığının gölgede 43, güneşte ise, 56 derece ulaştığı Güneydoğu Anadolu bölgesinde bir işçi güneş çarpmasından öldü, yüzlerce kişi de hastanelerde tedavi altına alındı.

Doğu'ya göç

Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin ve Siirt'teki birçok yerleşim yerinde YSE tankerleriyle su dağıtılmaya çalışılıyor.

Ancak, bu da su gereksinimini karşılamıyor. Birçok yörede yurttaşlar, hayvaların telef olmalarını önlemek amacıyla hayvan sürüleri ile birlikte Doğu Anadolu'ya göç etmek zorunda kaldılar.

Bağırsak hastalıkları arttı

Bölge hastanelerinin yetkilileri, son 4 gün içinde artış gösteren hastalıkların aşırı soğuk su içiminden kaynaklanan anjin, solunum yollarına bağlı mide ve bağırsak florası, bağırsak enfeksiyonları, yüksek ateş, kusma, yüksek tansiyon ve sıvı kaybı biçiminde başgösterdiğini belirterek şu önerilerde bulundular:

"Sıcaklar nedeniyle açıkta yatılmamalı, soğuk duş alınmamalı. Böcek sokmalarına karşı tedbir alınırken soğuk su yerine çay, ıhlamur, tuzlu ayran içilmeli. İshal durumunda ise yağsız yoğurt, patates haşlaması ve pirinç lapası alınmalı, ilaçlara rağbet edilmemelidir."

İkizler Ayrıldılar

Basından öğrendiğimize göre, Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de 1983 yılında dünyaya gelen ikizler, Macar hükümetinin desteğiyle Münih Üniversitesi'nde yapılan başarılı ameliyatla birbirinden ayrıldılar. On saat süren ameliyatta, 12 uzman doktor, 12 hemşire görev aldı. (Hürriyet 4/8/1984)

Çukurova'da Sıtma

Çukurova'da, sıtmalı sayısının geçen yıllara göre yüzde 30 dolayında arttığı, her gün binlerce kişinin sıtma şikâyeti ile sağlık kuruluşlarına başvurduğu açıklandı. SSYB'ca sıtma mücadelesinde pilot bölge olarak seçilen Adana'da geçen yılın ilk 5.5 aylık döneminde 9 bin 500 sıtma vakasının saptandığı, bu dönem ise sıtmalı sayısının 12 bini geçtiği belirtildi. Çukurova yöresinde sıtmalı sayısının artmasını önlemek amacıyla halen Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'ne bağlı uzmanların da çalışma yaptığı kaydedildi. (MİLLİYET. 17 Haziran 1984)

Beslenme

Sağlığın önemli koşullarından biri olan beslenme konusu 24 Temmuz'da Milliyet'in gündeminde. -Dengesiz Besleniyoruz- Tarım bölgesiyiz ama Avrupalı günde 76 gr. et yerken biz 18 gr. yiyoruz. Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin raporuna göre nüfusumuzun % 17 si yetersiz kalori alırken % 22 si protein yönünden dengesiz besleniyor.

Diyarbakır'da Tifo Salgını

Diyarbakır'ın Çınar ilçesinde belediye klorlama aygıtının bozulması ve kanalizasyonun içme suyuna karışması sonucu başgösteren tifo salgını, yaklaşık 600 kişinin hastalanmasına neden oldu. (Hürriyet, Milliyet. 16-17 Haziran 1984)

İç Basında Tıp ve Sağlık Sorunları

Asalıklar

Basın son aylarda parazit konusunda da ilgi duydu. 26 Temmuz'da Güneş gazetesi, "Doğanın hiç çalışmadan başka hayvanlarla geçinen canlıları, Vücudumuzun Asalıklarını Tanıyalım" der ve şu bilgiyi tazeler.

Asalıklar tek hücreli canlılar olduğu gibi, metrelerce uzayan şeritler, tenyalar ve çeşitli tip solucanlar olabilir.

Veba ve kuduz hastalığı yine omurgalı olan hayvanlardan geçen asalıklar sonucu olur.

Parazit sorununda ciddi bir yaklaşıma 26 Temmuz günü Milliyet gazetesinde rastlıyoruz, "Halkımızın yarısında bağırsak paraziti var" başlıklı yazıda özetle şöyle denilmektedir, TÜBİTAK Genel Sekreteri Profesör Nejat İnce, "Türkiye'nin parazitler için cennet sayılacak ülkelerden biri olduğunu" belirterek, "Konunun incelenmesi için bir araştırma grubu oluşturdu. Geçici İhtisas Komisyonu ilk toplantısını 27 Haziran günü Ankara'da yaptı" dedi. Söz konusu parazitin ülke nüfusunun yüzde 50'sinde bulunduğunu, daha çok iyi beslenemeyen kişilerde yaygın olduğunu anlatan İncesu şu bilgileri verdi:

"Bu parazit meselâ Çin'de yılda 1 milyon insanın beslenmesine yetecek kadar besin maddesini metabolizmaları dolayısıyla tüketiyorlar. Elbette bu kayıp, nüfusu çok daha az olan Türkiye'de bu kadar olamaz, ancak bu parazit, insanın aldığı gıdanın hemen hemen yarısını emiyor, tüketiyor. Zaten iyi gıda alamayan kişilerin aldığı gıdanın yarısını da bu parazit emiyor. Ayrıca parazit, kişilerde iştahsızlık yapıyor, böylece kişi tamamen besinsiz kalıyor."

Alınan bilgilere göre, söz konusu parazitin yol açtığı enfeksiyon, Türkiye'de coğrafik bölgelere göre şu yoğunlukta yayılmış durumda:

"Marmara Bölgesi'nde yüzde 26.5, Ege Bölgesi'nde yüzde 7.42, Karadeniz Bölgesi'nde yüzde 31.01, İç Anadolu Bölgesi'nde yüzde 50.66, Akdeniz Bölgesi'nde yüzde 34.41, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yüzde 51.8 ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde yüzde 74.4."

TÜBİTAK Genel Sekreteri İnce, oluşturulan araştırma grubunun, bu parazitin Türkiye'de çok yaygın oluşu nedeniyle, ortaya atılan "İnsanlarımızın enerjisi bu yüzden azdır" tezi üzerinde inceleme yapacağını, parazitler üzerinde yeterli ölçüde araştırmanın bugüne kadar yapılmadığını bildirdi. Araştırma grubunun çalışmaları sonunda bir rapor hazırlanacağını kaydeden Profesör İnce, "Çeşitli konularda lokal araştırma veya

tarama projelerinin hazırlanması, ya da daha geniş kapsamlı güdümlü araştırma projelerinin oluşturulması önerilebilir" dedi.

By-Pass üzerine

Son yılların önemli bir kalp ameliyatı olarak adından çok söz edilen By-Pass için 30 Temmuz günü Güneş gazetesinin yayını şöyle, "By-Pass ameliyatı olmadan iyileşmek mümkün.

Yüksek seviyedeki kolesterol ve yağ yüzünden kalbi besleyen damarlarından biri tıkanık olan hastalar; California'daki Kalp Hastalıkları Kliniği'nde ameliyatsız tedavi ediliyorlar. Klinik yöneticisi Doktor Julian M. Whitaker "Biz yalnızca By-Pass korkusunu değil kalp hastalığının tümünü yeniyoruz" diyor.

Alkol

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Başhekimi Dr. Yıldırım Aktuna toplumumuzda alkol tüketenler üye-

rine küçük bir istatistik vermektedir. Milliyet'in 24 Temmuz sayısında okuyoruz. Dr. Yıldırım Aktuna, "Alkol tedavisi için kendilerine başvuranların yüzde 51'ini esnaf vatandaşların oluşturduğunu açıkladı.

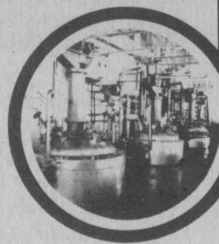
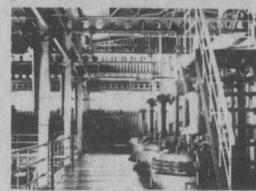
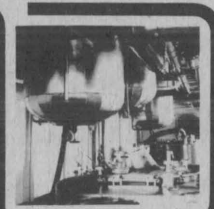
Başhek'im Aktuna, Alkol ve Uyuşturucu Bağımlıları Tedavi Merkezi'nin 1. kuruluş yıldönümü töreninde yaptığı konuşmada, bir yıl içinde hastaneye alkol tedavisi için başvuranların meslek dökümünü şöyle yaptı:

Çiftçi yüzde iki, işçi yüzde beş, emekli yüzde altı, memur yüzde 14, serbest meslek yüzde 22 ve esnaf yüzde 51.

Dr. Aktuna, kısa adı "AMATEM" olan tedavi merkezine, kurulduğu günden bu yana 261 kişinin başvurduğunu belirterek, alkol bağımlılarının çeşitli konulardaki dağılımlarını da şöyle sıraladı:

"Yaşlara göre: 25-35 yaş arası yüzde 57, 36-45 yaş arası yüzde 33, 45 yaş ve sonrası yüzde 10, Cinsiyet durumuna

İLK TÜRK İLAÇ AKTİF MADDESİ SENTEZ FABRİKASI

ÜRETİMİZ

- Ampisilin Trihidrat
- Ampisilin Anhidr
- Amoksisilin Trihidrat
- Sefaleksim Monohidrat
- Medazepam
- Trimetoprim
- Sulfametoksazol
- Eritromisin Baz
- Eritromisin Stearat
- Eritromisin Etilsuksinat
- Safra Ekstresi
- Sodyum Sitrat
- 6-Amino Penisillanik Asit (6-APA)
- Oksifenbutazon
- 7-Amino Desasetoksi Sefalosporanik asit (7-ADCA)

İç Basında Tıp ve Sağlık Sorunları

göre: Erkek yüzde 96,6, kadın yüzde 3,4. Medeni duruma göre: Evli yüzde 73, bekâr yüzde 22, dul yüzde beş. Öğrenim durumuna göre: Tahsilsiz yüzde 20, ilköğretim mezunu yüzde 50, lise mezunu yüzde 25, yüksek okul mezunu yüzde beş.”

Alkol ve Uyuşturucu Bağımlıları Tedavi Merkezi'nin 1. kuruluş yıldönümünde konuşmalarda, Türkiye'de alkole başlama yaşının giderek düştüğüne dikkat çekildi.

Alkol konusuna, bir de Dr. İlkey Kasatura 24 Temmuz günü Hürriyet'te değindi, "Klinik gözlemlerimizden çıkan sonuçlar alkol bağımlılığının, bağımlılık yerleşmeden önce mevcut olan bir kişilik yapısı üzerine kurulu oluşudur."

Kürtaj

Sağlık çerçevesinde basını en çok ilgilendiren konulardan biri de kürtajdır. 30 Temmuz tarihli Cumhuriyet gazetesinde, Türkiye'de en çok kürtaj yaptıran doğumunun başhekimini Dr. Ziya Durmuş, "Büyük şehirlerde kürtaj sayısı doğum sayısını geçti, oysa kürtajı yasallaştıran hiçbir ülke, gerekçe olarak doğum kontrolünü göstermemiştir," demektedir. Ayrıca, "Kürtaj sevimli hale gelmiştir.

Özellikle sevimli hale gelsin diye bir çaba yoktur ama bu hale gelmiştir." Dr. Durmuş, kürtajın yasallaştırılmasından bu yana geçen beş ay içerisinde Türkiye'de gerçekleştirilen toplam 10.000 dolayındaki kürtajın yaklaşık 3.700 ünün Ankara Doğumevi'nde yapıldığını belirtti. Kürtaj üzerine başka bir haber,

Kürtaj Klinikleri

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Kürtaj Yasası uygulaması sonuçlarını gözönüne alarak, kürtaj isteklerinin karşılanması ve bu konudaki tıkanıklığın önlenmesi amacıyla her doğumevinde ayrı bir "kürtaj kliniği" kurulmasını öngördü. Kürtaj Yasasına göre, halen hastanelerin başhekimlerinin sorumluluğunda olan kürtaj uygulaması, özel "kürtaj klinikleri"nin kurulması ile doğrudan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Ana Sağlık ve Aile Planlaması Genel Müdürlüklerine bağlanacak. Kürtaj kliniklerine atamalar, Bakanlığın bu genel müdürlüğü tarafından yapılacak.

Öte yandan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Türkiye'nin çeşitli illerinde bugün sayıları 26 olan doğumevlerinin

sayısını arttırmak amacıyla yatırım programında doğumevi inşasına öncelik tanıdı.

4 Kentte Nüfus Patladı.

Dünyanın 4 büyük kentinde nüfus tüm görkemiyle patladı. Mexico City, Kahire, Kalküta ve Şanghay kentleri nüfus canavarı tarafından yutulmak üzeredir. Meksika'nın başkenti Mexico City'nin nüfusu 17 milyona ulaştı. Amerika kıtasının en güzel ve şık kentlerinden biri olan bu kentte tam 2 milyon kişi evsizdir. Mısırın başkenti (ölü kent) Kahire'nin hali daha acı. 12 milyonluk Kahire'nin nüfusunun çoğu mezarlıklarda mezarlar arasında hatta içerisinde bile ev yapmışlar.

Hindistan'ın başkenti Kalküta'da 200 bin dilencisi var ve 600 binden fazla evsizi.

Şanghay'a gelince, 11,9 milyonluk Şanghay'ın 60 bin işsizi, ve 5-6 kişilik ailelere tek odalık kondukları var.

Vitaminler

Son aylarda vitaminler gazetelerimizin sağlık sayfasını çok ilgilendirdi. Güneş 26 Temmuz sayısında, Tıp dünyasının son haberler sütununda "Vitamin Eksikliği İntihar Hissi Yaratıyor" demektedir. Bu da nereden çıktı? demedik haberi okuduk: "Amerika Birleşik Devletleri'nde uzay çalışmalarının yapıldığı Houston şehrindeki kolej öğrencileri arasında araştırma yapan uzmanlar yaşları 14 ile 18 arasında değişen gençlerdeki vitamin eksikliğinin onlarda intihar eğilimini artırdığını ortaya çıkardılar."

Daha ciddi bir yaklaşıma Cumhuriyet'in 11 Ağustos sayısında Meral Tamer'in sütununda rastlıyoruz, "Sağlıklı bir sinir sistemi için B grubu vitaminlerinden düzenli yararlanmalıyız.

En ucuz B₁ vitamini kaynağı bulgur. Prof. Baysal, "Francala yerine ekmek, pirinç pilavı yerine bulgur pilavı yiyin" diyor. Böylelikle hem B vitamininden daha fazla yararlanılmış, hem de daha az para harcanmış oluyor.

B₁₂ dışındaki B grubu vitaminler tahıllarda bol olarak yer aldığı için ülkemizde eksikliğine pek rastlanmıyor. Kan yapıcı özelliği olan B₁₂ vitamini ise sadece hayvansal kaynaklardan sağlanabiliyor.

Vitaminler üzerine flaş haber 7 Ağustos'ta Tercüman'dan, "Hamilelerde B9 (yanlış okumadınız B dokuz) vitamini eksikliği", Anne adaylarında B9 vitamini eksikliği kendini aşırı yorgunluk ve "dinlenmek bilmeyen bacaklar" şeklinde gösterir, derken vitaminler serisine bir yenisini Tercüman gazetesi eklemiş oluyor.

Sevindirici bir haber:

ÜRETİLEN DERİ YANMIŞ VÜCUDA YAMANDI...

büyütüldü. Uçuk pembe renkte olan bu büyütülmüş deriler ile yanıklar kapatıldı.

Doktorlar, büyütülmüş derilerin hastaların kendi vücutlarından alındığı için alerjiye yol açmasının söz konusu olmadığını, dikilen derilerin ömür boyu kullanılabileceğini belirttiler.

Ameliyatları gerçekleştiren Massachusetts Hastahanesi doktorlarından plastik cerrah Gregory Gallico, deri büyütme yöntemi üzerinde uzun yıllar çalıştıklarını, ancak ilk kez bir hasta üzerinde denendiğini kaydetti.

Bu yeni yöntem ile, hastadan alınan küçük bir deri parçası ile üç hafta içinde tüm vücudu kaplayabilecek büyüklükte deri üretilebiliyor. Başka bir insandan alınan deri parçasının da büyütülerek, vücuda adapte edilmesi mümkün. Ancak deri parçası hastadan alınmazsa, büyütülen derinin ömür boyu kullanılması mümkün olmuyor. Bu yöntem vücudunun her tarafı yanan hastalara uygulandığı takdirde, yaralar kapanıp vücut kendi derisini üretince, bu yeni deriden alınacak parça sayesinde vücut bir kez daha kaplanacak.

Birleşik Amerikalı doktorlar, ilk kez, laboratuvar koşullarında deri büyütme yöntemini, vücutlarının yüzde 97'si yanan iki çocuk üzerinde uyguladılar ve bu yöntem sayesinde çocukların hayatı kurtuldu.

Vücutlarında sürdükleri neftin birdenbire alev alması sonucu 3. derece yanıklar ile hastaneye kaldırılan çocuklarının vücutlarının yanmayan bölümlerinden pul büyüklüğünde deri parçaları alınarak, deney tüpü içinde beslendi ve

MOZAMBİK'TE AÇLIK YÜKSEK BOYUTLARDA

"Newsweek" dergisinin son sayısı Mozambik halkının "Açız!" diye haykırıklarını kamuoyuna açıkladı. Bu dergiye göre, "Ülkede görülmemiş kuraklıktan şimdiye dek 170.000 kişi öldü."

Mozambik'i kasıp kavuran kuraklık ve açlığı dergi yazarı şöyle betimliyor.

"Çamurlu patikalarda kimi zaman sendeleyeni kimi zaman yere yıkılan yüzlerce insan. Hepsi bir lokma ekmeğin bir parçası yemeğinin savaşımını veriyorlar. Aralarında gözleri görmeyenler, açlıktan koleraya veya diğer hastalıklara yakalananlar var. Bütün bu insanlar Kuzey Mozambik'in çalılıklarından Doğu Zimbabve'ye varmak için yola çıkan bitmez bir kafilenin yolcuları."

Gerçekten de yetkililer bugüne dek Mozambik'teki açlıktan kaçan 150.000

kişinin Zimbabve sınırını geçtiğini söylüyorlar. Fakat her sınırı geçen geride en az bir ölü bırakmaktadır.

Mozambik'in büyük bir kesiminde üç yıldır yağmur yağmıyor. Toprak, otlar ve hatta gökyüzü kül rengine bürünmüş.

Kayıtlar kuraklık başladığından bu yana ülkede 170.000 Mozambikli'nin öldüğünü gösteriyor. Birleşmiş Milletler'in konuyla ilgili yetkilileri Mozambik halkını en zor günlerin 1985'te beklediğini belirtiyorlar. Yetkililer, 13,4 milyonluk nüfusun 1,5 mil dış yardım kaynaklarına bağımlı olduğunu bildiriyorlar.

Birçok yerde satın alınacak yiyecek yok. Tete'deki bir İngiliz doktor, "Para burada geçersiz. Çöpleri karıştırıp yemek arayan veya açlıktan sokağın ortasında yığılıp kalan birçok insana rastlamak

Birleşmiş Milletler yetkilileri Mozambik halkını en zor günlerin 1985'te beklediğini belirtiyorlar. Yetkililer 13,4 milyonluk nüfusun 1,5 milyonunun dış yardım kaynaklarına bağımlı olduğunu bildiriyorlar.

mümkün" diyor. Ailesi ile birlikte Tete'den Zimbabve'ye gidebilmek için 75 millik yol kateden ve 4 çocuğundan ikisi yolda ölen bir adam ise durumu şöyle anlatıyor: "Orada hiçbir şey yok. Ölüm köylerinden geçip buraya geldik. Geçtiğimiz yerlerde bize katılmak isteyenler oldu. Fakat gelemecek kadar zayıftılar."

Mültecilerin çoğu yemek arayışı içinde sınırdan girip çıkıyorlar. 46.000 Mozambikli sınırı aşmış Zimbabve'ye kesin göç etmiş durumda. Rushingo yardım kuruluşu, göçmenlere her gün belirli bir miktarda fasulye ve çorba veriyor.

Mozambiklilerden yardım esirgemeyen Zimbabve halkının durumu da komşularından çok farklı değil. Ancak B.M. Dünya Yiyecek Programı göçmenler için Zimbabve'ye 1 milyon dolarlık yiyecek vermesi kabul etmiş. Zimbabve Hükümeti ve B.M., ülkede 3 büyük kamp açmış ve 2 kamp daha açmak için planlar yapıyor.

Mozambik hastaneleri ise açlıktan kıvranan suskun iskeletleşmiş insanlarla dolup taşıyor.

Öte yandan Uluslararası Yardım Örgütü "CARE" ülkenin ihtiyaçlarını incelemek ve gerekli yardımda bulunmak için geziler yaptı. ABD'de ise 66.000 ton hububat alınması için 16 milyon dolarlık yardımda bulundu.

Ancak yiyeceklerin uzak bölgelere ulaştırılması 9 yıllık Başkan Samora Machel'e karşı direnişe geçen Mozambik Ulusal Direniş Örgütü'nün yürüttüğü gerilla savaşları nedeniyle zorlaşıyor.

Hükümete karşı olan gerillalar 70'li yıllarda Rodezya'daki beyaz yönetim tarafından kışkırtılmış, bu ülke bağımsız olunca da ırkçı Güney Afrika, Machel'e karşı direnişin odak noktası durumuna gelmişti. 1980'den bu yana santrallara sabotajlar düzenleyen, Beira Havaalanına giden yolları kesen ve tarım alanlarına zarar veren rejim karşıtı güçler, ülke ekonomisini altüst etmişlerdi. Mozambikliler tarafından "bandido" diye adlandırılan gerillalar bugüne dek 100 sağlık merkezini ve kliniği yakmış, birçok hükümet görevlisini kaçırmış, yalnız nisan ve mayıs aylarında 157 sivili öldürmüşlerdi.

Tüm önlemlere karşın çatışmalar sürüyor. Geçtiğimiz haftalarda yoğunlaşan yardımların da tüm ülke halkına dağıtılması oldukça zor. Konuyla ilgili bir B.M. yetkilisi "Bir uçak dolusu hububat dağıtım merkezine geliyor. Fakat ne onu taşıyacak TIR ne de depolayacak ambar var." diyor.

(Cumhuriyet 14 Temmuz)